

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції, присвяченої пам'яті професора, заслуженого
працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

ПОЛТАВА 2021

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 31 березня 2021 року. Полтава, 2021. 573 с.

(Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації № 56 від 21 січня 2021 р.)

Організаційний комітет:

Дорогань-Писаренко Людмила – к.е.н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії.

Плаксієнко Валерій – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Гуцаленко Любов - д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України

Давидюк Тетяна - д.е.н., професор, професор кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Крюкова Ірина - д.е.н, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету,

Славкова Олена - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

Сук Петро - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Пасічник Юрій - д.е.н., професор, головний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Костюченко Валентина - д.е.н, доцент, професор кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету

Назаренко Олександр - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету

Тищенко Вікторія - д.е.н, доцент, завідувач кафедри митної справи Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

Холявко Наталія - д.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Прокопишин Оксана – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного аграрного університету

Лега Ольга – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Яловега Людмила – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Ліпський Роман – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Другої Світової Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Дмитро Мусійович Фесенко
(1926-2012 рр.)

Науковий шлях Дмитра Мусійовича почався з навчання в аспірантурі Українського інституту економіки і організації сільськогосподарського виробництва та захисту кандидатської дисертації у 1967 році на тему «Планування, облік витрат і калькуляція собівартості продукції в колгоспах».

У тому ж році науковець був прийнятий на посаду доцента кафедри бухгалтерського обліку Полтавського сільськогосподарського інституту. З 1974 р. по 1988 р. працював проректором інституту з навчальної роботи, а з 1994 р. завідувачем кафедри бухгалтерського обліку. У 2001 р. професор Фесенко був обраний головою Полтавського регіонального відділення Федерації бухгалтерів, аудиторів і фінансистів АПК України.

Успіхи у науковій та навчально-методичній роботі Дмитра Мусійовича відмічені багатьма відзнаками, зокрема: член методичної Ради Міністерства сільського господарства СРСР (1975 р.); Заслужений працівник вищої школи Української РСР (з 1986 р.); член Методичної Ради з бухгалтерського обліку та звітності Міністерства аграрної політики України; ветеран Великої Вітчизняної Війни, має численні ордени та має медалі, зокрема «За доблесну працю».

З під пера Д. М. Фесенка випущено більше 180 науково-методичних праць і розробок (зокрема 28 підручників і посібників).

Звержхівська К.О. Науковий керівник - Мошковська О.А. Київський національний торговельно-економічний університет	
УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЙОГО МІСЦЕ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	107
Зінішина А. В. Науковий керівник – Давидюк Т. В. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	
ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ З ПРОБЛЕМ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	109
Знамеровська А. О. Науковий керівник – Семенова С. М. Київський національний торговельно-економічний університет	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	112
Калмикова А.С., Худолій І.В. Науковий керівник – Мілька А.І. ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»	
ДЕФІНІЦІЯ ПОНЯТТЯ «БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ»	114
Карпець А. А., Тамара К. В. Науковий керівник – Яловега Л. В. Полтавська державна аграрна академія	
ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ, РЕМОНТ, ПОЛІПШЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ	116
Козак А.О. Науковий керівник – Дубініна М.В. Миколаївський національний аграрний університет	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ОБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	119
Комлякова В.О. Науковий керівник – Задніпровський О.Г. Київський національний торговельно-економічний університет	
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	120
Корчагіна В.Г. Новокаховський гуманітарний інститут ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	
МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ	123
Костюченко В.М. Київський національний торговельно-економічний університет	
ЕПІСТЕМОЛОГІЯ РОЛІ БУХГАЛТЕРА З УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЕРА	126
Кошіль А.І. Науковий керівник – Кочура Л.В. ВСП «Лубенський фінансово-економічний фаховий коледж ПДАУу»	
ВПЛИВ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ НА ОБЛІКОВУ МОДЕЛЬ УКРАЇНИ	128
Красота О. Г., Красота І. І. Полтавська державна аграрна академія	
ДОКУМЕНТУВАННЯ ПРОЦЕСУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ	130

Автор, джерело	Визначення
Огійчук М.Ф., Плаксієнко В.Я., Панченко Л.Г.	Біологічний актив – тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди.
Пасенко В.В. Кузьмович П.М.	Біологічний актив - це сукупність природних (біологічних) ресурсів, які в процесі біологічних перетворень здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або поточні і додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди .
Сук Л.К. Сук П.Л.	Біологічні активи - це «явище життя», тобто живі тварини або рослини, які здатні до біологічної трансформації. Вони можуть забезпечувати процес виробництва нових неживих продуктів, наприклад, корови дають молоко; процес відтворення живих тварин, наприклад, корови народжують телят. З ходом часу біологічні активи можуть поліпшувати свої якості (відбувається ріст рослин, телят тощо), або їх погіршувати (плодовий сад старіє і втрачає продуктивність, телята зменшують свою вагу тощо).

Отже, більшість вчених трактують біологічні активи як живі істоти, організми, явище життя, біологічні ресурси. На основі всебічного критичного дослідження та узагальнення існуючої термінології нами пропонується таке визначення: біологічні активи – це сукупність біологічних ресурсів, що достовірно оцінені, контрольовані та ідентифіковані підприємством, які в процесі біологічних перетворень здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або поточні і додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди.

Список використаних джерел:

1. Бондур Т.О. Суть біологічних активів та облік їх виробництва у рослинництві. *Облік і фінанси в АПК*. 2008. № 1. С. 9-15.
2. Голов С.Ф. Облік сільськогосподарських активів за справедливою вартістю: проти течії. *Облік і фінанси АПК*. 2012. № 11. С. 87-90.
3. Жук В.М. Нові методологічні засади обліку сільськогосподарської діяльності та проблеми практичного застосування П(С)БО 30 «Біологічні активи». *Облік і фінанси АПК*. 2012. № 6. С. 34-42.
4. Моссаковський В. Облік біологічних активів. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 4. С. 38-48.
5. Сук Л., Сук П. Облік поточних біологічних активів. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2007. № 8. С. 42-48.

Карпець А. А., Тамара К. В.,
здобувачі вищої освіти ОПП 071 Облік і оподаткування
спеціальності 071 Облік і оподаткування СВО магістр
Науковий керівник – **Яловега Л. В.**, к.е.н, доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ, РЕМОНТ, ПОЛІПШЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ

В економічній літературі особлива увага приділяється видам ремонтних робіт, які в залежності від складності, характеру і періодичності проведення мають різну мету.

Розрізняють наступні класифікаційні ознаки ремонтів:

- за метою здійснення (технічний огляд, ремонт та поліпшення);
- за технічними ознаками (поточні, середні та капітальні ремонти);
- за способом здійснення (підрядний та господарський).

У разі якщо послуги з технічного обслуговування об'єктів основних засобів виконуються підрядниками, то первинним документом буде «Акт виконаних робіт (наданих послуг)». Якщо підприємство технічне обслуговування здійснює господарським способом, то документами, що підтверджують вартість матеріалів і витрат на оплату праці, є: «Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів» або «Лімітно-забірні картки»; «Наряди на оплату праці», тощо.

Перш ніж розпочати ремонт, об'єкт основного засобу оглядають. На підставі огляду складається «Відомість дефектів на ремонт машин» окремо на кожний об'єкт, що підлягає ремонту (поточному або капітальному). Відомості дефектів оформляє механік підрозділу підприємства. У дефектній відомості зазначається обсяг і характер робіт, найменування деталей, що потребують заміни. На підставі такої інформації бухгалтерія розраховує вартість ремонтів, а також проконтролює обсяг виконаних робіт і списаних матеріалів.

У разі якщо підприємство проводить ремонт або поліпшення об'єкта власними силами, то після закінчення робіт складається відомість виконаних робіт, де зазначаються вид і найменування робіт, послуг, інвентарний номер основного засобу, кількість і ціна використаних ТМЦ.

Матеріали, які були використані в ході:

- ремонту, який не є будівельно-монтажними роботами, – списуються на підставі типової форми «Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів» або Лімітно-забірної картки);
- будівництва об'єктів – списуються на підставі «Лімітно-забірних карток».

У разі якщо ремонтом займатиметься стороння організація, тоді слід укласти договір підряду, на підставі якого і проводитимуться роботи з ремонту або поліпшення. Такі роботи слід відображати в обліку на підставі «Акта виконаних робіт».

Документування ремонт або поліпшення нерухомості шляхом виконання будівельно-монтажних робіт здійснюється «Актом приймання виконаних будівельних робіт» і Довідкою про вартість виконаних будівельних робіт. У разі використання матеріалів замовника для ремонту, підрядна організація складає «Акт про витрачені давальницькі матеріали». На підставі цієї форми у замовника відбувається списання матеріалів, переданих підрядній організації. У формі наводиться перелік матеріалів із номенклатурними номерами.

Документування ремонту автомобіля передбачає:

- «Акт передачі-приймання автомобіля (його складових частин (систем))» після надання послуг з технічного обслуговування і ремонту;
- рахунок, наряд-замовлення (підписується контролером якості та замовником);
- накладна, квитанція тощо (окремо на виконання технічного обслуговування (крім гарантійного) і окремо на виконання ремонту);
- гарантійний талон (один примірник);
- додатки до експлуатаційної документації у випадках, якщо після ремонту

мінються умови експлуатації автомобіля;

- довідка-рахунок на складові частини, придбані та встановлені виконавцем на автомобіль; довідка про колір (основний колір) автомобіля, якщо колір був змінений під час ремонту;

- приймально-здавальний акт виконавця, який має право на випробування систем живлення автомобіля з газобалонним обладнанням і виконав ці випробування.

Приймання об'єкта основного засобу після закінчення ремонту, реконструкції та модернізації оформляється «Актом приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів». Акт складається: в одному примірнику – якщо ремонт здійснювався силами самого підприємства; у двох примірниках – якщо до ремонту, реконструкції або модернізації об'єкта основного засобу залучалося стороннє підприємство.

У графі «Зміни в характеристиці об'єкта, викликані реконструкцією, модернізацією» наводяться, дані: зміна технологічного призначення об'єкта (його окремих частин); зміна граничних навантажень на об'єкт; поява нових якостей в об'єкта; підвищення техніко-економічних показників об'єкта (його окремих частин); збільшення строку корисного використання, поліпшення якості продукції, що випускається; заміна морально застарілого або фізично зношеного обладнання новим, продуктивнішим тощо. Ці дані заносяться й до технічного паспорту, інвентарних карток, реєстрів аналітичного обліку об'єктів основних засобів.

Технічне обслуговування і поточний ремонт основного засобу не приводять до збільшення майбутніх економічних вигод від його використання. Вони забезпечують подальше використання об'єкта за призначенням і отримання від нього первісно очікувану економічну вигоду. Тому витрати на проведення технічного обслуговування та поточних ремонтів включаються до витрат поточного періоду (п. 15 П(С)БО 7).

Вид витрат вибирається залежно від напряму використання об'єкта основного засобу. Так, такі витрати можуть бути включені до складу:

- собівартості готової продукції, робіт, послуг (рахунок 23) – якщо об'єкт основного засобу безпосередньо використовується у виробничому процесі;

- загальновиробничих витрат (рахунок 91) – якщо це об'єкт основного засобу загальновиробничого призначення;

- адміністративних витрат (рахунок 92) – якщо це об'єкт основного засобу адміністративного призначення;

- витрат на збут (рахунок 93) – якщо об'єкт основного засобу пов'язаний зі збутом продукції.

Поліпшення (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція) збільшують первісну вартість поліпшуваних об'єктів основних засобів, якщо в результаті збільшаться майбутні економічні вигоди від їхнього використання (п. 15 П(С)БО 7).

У разі якщо поліпшення виконується підприємством самостійно, то при капіталізації витрати відображаються таким чином:

- витрати на поліпшення, у міру їх здійснення, накопичуються за Дт 151 «Капітальне будівництво» (якщо це будівельні роботи з поліпшення будівлі або споруди) або Дт 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» (при інших

поліпшеннях).

При цьому робиться бухгалтерський запис Дт 151, 152 – Кт 66, 65, 20 та ін. (оплата праці та ЄСВ працівників, які здійснюють поліпшення, вартість запчастин та ін.). Якщо поліпшення полягає в установленні на об'єкт основного засобу додаткового обладнання, придбаного в постачальника, тоді на вартість обладнання робиться запис Дт 152 – Кт 631 або 685; при введенні в експлуатацію поліпшень робиться запис Дт 105 – Кт 151, 152 – збільшення балансової вартості об'єкта основного засобу на суму витрат із поліпшення.

У разі якщо поліпшення виконується сторонньою організацією, тоді будуть такі записи у бухгалтерському обліку: Дт 151, 152 – Кт 631 або 685 – вартість послуг сторонньої організації з поліпшення об'єкта основного засобу; Дт 10 – Кт 151, 152 – збільшення балансової вартості об'єкта основного засобу на суму витрат із поліпшення при введенні в експлуатацію поліпшень.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 грудня 2010 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 05.02.2021).
2. П(С)БО 7 «Основні засоби»: Наказ МФУ № 92 від 27 квітня 2000 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://www.zakon.rada.kiev.ua>. (дата звернення 25.02.2021).
3. Про затвердження спеціалізованих форм первинних документів з обліку основних засобів і інших необоротних активів сільськогосподарських підприємств та методичних рекомендацій щодо їх застосування: Наказ Мінагрополітики України № 701 від 27 вересня 2007 р. *Верховна рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>. (дата звернення 25.02.2021).

Козак А.О., здобувач вищої освіти бакалавр,

Облік і оподаткування

Науковий керівник – **Дубініна М.В.**, д.е.н., професор,

завідувач кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ОБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Протягом останнього десятиріччя спостерігається підвищення наукового інтересу щодо методології бухгалтерського обліку та до одного з методів оцінки. Дослідженням проблем розвитку методології та вдосконаленням даної дефініції бухгалтерського обліку присвячені праці видатних українських та зарубіжних науковців серед яких: Я.В. Соколов, Ф. Ф.Бутинець, В.Г.Швець, Н.М. Малюга .

Економічна категорія оцінки бухгалтерського обліку в загальному вигляді являє собою вартість об'єктів, яка відображає в обліку та розглядається як один з методичних прийомів, або принципів. Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» у якості одного з принципів ведення бухгалтерського обліку визнано використання єдиного грошового вимірника. Так, В.Ф. Палій наголошує, що до основи оцінки покладено домінуючі економічні теорії та об'єктивні потреби у відповідній інформації.

Отже, деякі автори у якості об'єктів оцінки наводять тільки «господарські засоби» не враховуючи при цьому важливу групу об'єктів бухгалтерського обліку, а саме господарські процеси, за результатами яких виникають витрати, доходи та фінансові результати.